

Efəsi Kaane

Pɔli Alaa Falan Naxan Nasiga Efəsi Kaane Ma

Pɔli yi kasoon nan na Romi taani a Kitabun yireni ito seβε waxatin naxan yi, a yi a rasiga Efəsi kaane ma. Koni, a mi yi waxi a xɔn ma Efəsi kaane gbansanna xa a xaran. A luxi alo a yi kɛdini ito rasigama Efəsi kaane denkeleya yamaan nun a rabilinna taane denkeleya yamane nan ma Asi yamanani alogo e birin xa a xaran. Nayi, a mi muxu wuyaxi xɔntɔnxi a kui, a mɔn mi Efəsi kaane maxadi e sɔnne fe yi. Kitabun yireni ito seβexi nɛn alo nɛɛ tonge saxan nɔxɔn Yesu te xanbini ariyanna yi.

Xera Pɔli fa nɛn Efəsi taani a xeraya sigatiin saxandeni, a yi nɛɛ saxan naba na. (Xerane 19.1 han 20.1) Kitabun yireni ito sora 3.1 nun 4.1 nan a yitama en na a xeraan yi kasoon nan na a yi ito seβema Efəsi kaane ma waxatin naxan yi. A mɔn itoe fan seβε kasoon nan na: Filipi Kaane, Filemɔn, e nun Kɔlɔsi Kaane.

Kitabun yireni ito fala yisoxini ito ra fa fala Ala feen birin nagidixi nɛn alogo “A xa seen birin malan, naxanye kore xɔnna nun bɔxɔ xɔnna ma, a yi a Muxu Sugandixin findi ne birin xunna ra.” (1.10) Ala a denkeleya yamaan nan findixi Yesu fati bɛnden na dunuɓa yi alogo a xa dunuɓa feene birin malan Yesu yamarin bun. Nayi, denkeleya yamaan lan nɛn e sariɓan e dunuɓa yi gidini. Lanna xa lu yamaan ni alogo Yesu a yamaan lanna xa findi a binya xunna ra dunuɓa nun kore xɔnna

ma. Ala to dunuḡa muxune birin malanma alogo a xa binyen soto kore xonna ma, en tan sese mi lan en yi na lanna kala en nun muxun bodene tagi fo en na en yete magodo en bode xa, en sarijan. (5.21)

A Kitabun yireni ito foloxi duban nan ma (1.1-2) a yi a rajan duban ma. (6.21-24) Falan naxan tixi Kitabun kui, a yitaxunxi doxo firin: A singena (1.3-3.21), Ala naxan ligaxi en xa a Muxu Sugandixin Yesu xon, Pali yelin xanbini a sewan mayite na fe ra, a yi denkeleya muxune lan feen yeba, a yi a yita en na Ala Yahudiyane nun siya gbetene malanxi kii naxan yi, e findi yama kedenna ra, a yamana. A firindena (4.1-6.20), xerana a falama a Kitabun xaran muxune lan nen a e xa findi kedenna ra nii neneni Alaa Muxu Sugandixin Yesu nin. A yi a yeba lanna luma e nun bonne tagi kii naxan yi denkeleya yamani e nun denbayani.

Pali Alaa yamaan lan feen nan yebama misali saxan xon: fati benden lanna nun banxin ti kiina nun lanna xemnen nun a naxanla tagi. Alaa Muxu Sugandixin Yesu luxi alo fati benden xunna, e nun alo banxin bundoxo gemena. Denkeleya yamaan mon luxi Alaa Muxu Sugandixin xa nen alo naxanla a xemnen xa. Nayi, en na a toma nen fa fala lanna mi luye denkeleya muxune tagi xa muxune mi xete haken nun yulubin foxo ra, e la Marigin na.

¹ N tan Pali naxan findixi Yesu Alaa Muxu Sugandixina xeraan na Ala sagoon xon ma, n tan nan ito sebema yama sarijanxin ma Efesi taani, togondiya muxun naxanye Yesu Alaa Muxu Sugandixini. ² En Fafe Ala nun en Marigi Yesu Alaa

Muxu Sugandixin xa hinanna nun bɔɾɛ xunbenla fi ε ma.

En barakan naxan sɔtɔma

³ En barikan bira en Marigi Yesu Alaa Muxu Sugandixin Fafe Ala xa naxan niin duban birin nagidixi en ma ariyanna yi a Muxu Sugandixini.

⁴ Benun dunuɾa xa da waxatin naxan yi, Ala bata yi en sugandi nun alogo en xa sarijan, en lu fɛtareyani a yɛɛ ra yi. Ala bata yi a ragidi a xanuntenyani, ⁵ a xa en findi a diine ra Yesu Alaa Muxu Sugandixin barakani alo a rafan a ma a yɛtɛɛn sagoni kii naxan yi. ⁶ Na yi findi Ala hinan gbeen kanna tantun xunna ra a naxan fixi en ma a xanuntenna xɔn.

⁷ Amasɔtɔ en bata xunba Yesu wunla xɔn ma,* en yulubine yi xafari, a yi a hinan dɛfexi gbeen mayita, ⁸ Ala bata naxan nagidi en ma a fajin na a fekolonna nun a xaxilimayaan birin yi. ⁹ A bata a sagoon wundo feen makɛnɛn en xa, a rafan feen naxan nagidi Yesu barakani ¹⁰ alogo a xa na rakamali a waxatin na a li. Na sagoon ni i ra fa fala a xa seen birin malan, naxanye kore xɔnna nun bɔxɔ xɔnna ma, a yi a Muxu Sugandixin findi ne birin xunna ra.

¹¹ En mɔn sugandixi en xa lu Yesu yi, alo Ala bata yi a ragidi en ma kii naxan yi nun, Ala naxan feen birin nakamalima a yɛtɛ a maragidin nun a sagoon xɔn. ¹² Na ligaxi nɛn alogo en tan naxanye singe bata en yigi sa Alaa Muxu Sugandixini, en xa findi tantun seen na Ala binyen kanna xa.

* **1:7:** Yesu wunla xɔn ma: Na bunna nɛɛn, fa fala a sayaan xɔn ma.

¹³ Ɛ tan fan bata lu Yesu yi, ɛ to ɲɔndin falan mɛxi, ɛ rakisi fe Xibaru Fajina, ɛ yi la Yesu ra, Ala yi a Nii Sarijanxin lu ɛ yi a taxamasenna ra, a bata yi en tuli sa naxan na. ¹⁴ Alaa Nii Sarijanxin luxi nɛn alo Ala se singen naxan soxi en yii taxamasenna ra alogo en xa a kolon en sa kɛɛn sɔtɔma nɛn Alaa yamaan na xunba waxatin naxan yi, en yi Ala tantun a binyeni.

Pɔli a Ala maxandina

¹⁵ Nanara, xabu n na ɛ denkeleyana fe mɛ Marigi Yesu ma e nun ɛ xanuntenyana yama sarijanxin birin xa, ¹⁶ n barikan birama Ala xa ɛ fe yi waxatin birin, n nɛma Ala maxandɛ ɛ xa. ¹⁷ N Fafe Ala, binyen kanna maxandima ɛ xa, en Marigi Yesu Alaa Muxu Sugandixina Ala alogo a xa a Nii Sarijanxin nagodo ɛ ma naxan fe kolonna fima, a feene makɛnɛn alogo ɛ Ala kolonna xa fari sa. ¹⁸ N na Ala maxandima ɛ xa alogo ɛ xa feene yɛɛ to ɛ bɔɲeni, a fixa, alogo a ɛ xilixi yigin naxan ma, ɛ xa na kolon, a bata kɛɛ nɔrɔxin binyen naxan lu a yama sarijanxin xa, ¹⁹ e nun a sɛnbɛ fisamantenna en tan denkeleya muxune xa. Na findixi a sɛnbɛ yɛtɛɛn nan na a naxan nawalixi a fanga gbeenɪ ²⁰ a to a Muxu Sugandixin nakeli sayani, a yi a lu a yiiƴanna ma ariyanna yi. ²¹ A yi a lu mangayane nun nɔyane nun sɛnbɛne nun kuntigiyaɛne birin xun na e nun xinla naxanye birin nɔɛ fale dunuɲani ito yi e nun waxati famatɔni. ²² Ala bata seen birin lu Yesu sanna bun ma, a yi a findi e xunna ra denkeleya yamaan xa. ²³ Denkeleya yamaan luxi nɛn alo Yesu fati bɛndɛna. Denkeleya

yamaan Yesu a feene birin nakamalima, Yesu naxan feen birin nakamalima kiin birin yi.

2

En kisima Alaa hinanna nan xɔn

¹ Ɛ tan fan, Ɛ faxaxin nan yi a ra Ɛ hakene nun Ɛ yulubine fe ra, ² Ɛ yi sigan tima naxanye yi nun Ɛ yi dunuɲa muxune fɔxɔ ra waxatin naxan yi, e nun bɔxɔn nun kuyen lan tagin yinnane mangana, na nii ɲaxin naxan walima Ala matandi muxune yi iki. ³ A fɔlɔni nun, en fan birin yi en ma dunuɲa yi gidin ligama nɛn alo ne, en yi biraxi en fati bɛndɛn sagoon nan fɔxɔ ra, en yi en fati bɛndɛn nun en yugo ɲaxine natane liga. Nayi, fata en kɛɲaan na, Alaa xɔlɔn nan yi ragidixi en ma alo bodene.

⁴ Koni Alaa kininkininna gbo, a bata en xanu xanuntenya tilinxin na. ⁵ En tan naxanye yi faxaxi en hakene fe ra, Ala bata en niin bira en yi a Muxu Sugandixin barakani. Ɛ kisixi Alaa hinanna nan xɔn ma. ⁶ Ala bata en tan nun Yesu rakeli en bode xɔn ma sayani, en yi dɔxɔden sɔtɔ Yesu Alaa Muxu Sugandixin fɛma ariyanna yi, ⁷ alogo a xa a hinan tilinxi fisamantenna mayita waxati famatɔne yi a fanna xɔn a naxan yitaxi en na Yesu Alaa Muxu Sugandixin barakani. ⁸ Amasɔtɔ Ɛ kisixi Alaa hinanna nan xɔn dɛnkɛleyaan barakani. Na mi fataxi Ɛ tan xan na, Alaa kiseen na a ra. ⁹ Ɛ katan tɔnɔn xa mi a ra, nayi muxu yo mi nɔɛ a yetɛ matɔxɛ. ¹⁰ Ala wali xɔnna nan en na. A bata en da Yesu Alaa Muxu Sugandixin barakani, alogo en xa wali fajine raba, Ala bata yi naxanye yitɔn en yɛɛ ra, alogo en xa sigan ti ne xɔn ma.

Yama kedenna nan denkeleya muxune birin na

11 E tan naxanye barixi siyaan bonne ye, Yahudiyane naxanye yatexi banxulantarene ra fati benden kiraan xon, n xa a rabira e ma e yi kii naxan yi a foloni nun: 12 E mi yi Alaa Muxu Sugandixini na waxatini. E mi yi lan nun e Isirayila tonone soto, Alaa yamana. Xone ne nan yi e ra. Layiri yo mi yi e nun Ala tagi. A mi yi e tuli saxi sese ra. Yigi yo mi yi e ma, Ala mi yi e yi dununa yi. 13 Koni iki Yesu Alaa Muxu Sugandixini, e tan naxanye yi makuya nun, iki e bata maso a ra Alaa Muxu Sugandixin wunla xon ma. 14 A tan nan lanna rasoxi en birin tagi. A bata Yahudiyane nun siya gbetene findi yama kedenna ra, a to a fati benden fi, alogo a xa na danna kala naxan yi en tagi taxunxi yaxuyani. 15 A tan nan sariyan nun a yamarine nun tonne jan, a yi na yama firinne birin findi muxu nene kedenna ra a yete xa, a bone xunbenla rafa e tagi, 16 a e nun Ala tagini ton a sayaan xon a faxa wudin ma, e yi lan e bode ma alo gbindi kedenna, a e yaxuyaana kala. 17 Yesu yi fa, a bone xunbenla Xibaru Fajin nali e tan ma, naxanye yi makuya Ala ra nun e nun Yahudiyane naxanye yi maso a ra. 18 Yesu nan kiraan nabama en tan yama firinna birin xa, siga Fafe Ala yetagi a Nii Sarijanxin barakani.

19 Nanara, e tan naxanye mi yi Alaa yamani, xone mi fa e ra. E bata findi dugurenne ra yama sarijanxini. E bata so Alaa denbayani. 20 E bata lu alo banxin naxan beten saxi gemene ra. Na gemene findixi xerane nun nabine nan na. Yesu Alaa Muxu Sugandixin yeten nan banxin tongon

gεmε kεnden na. ²¹ Banxin yiren birin tugunxi e bode ra, a te a tan barakani, a yi findi Ala Batu Banxi sarijanxin na Marigin xa. ²² A ε nun bonne tugunma nεn ε bode ra a tan barakani, ε lu alo banxina Ala dɔxɔma naxan yi a Nii Sarijanxini.

3

Pɔli a wanla siya gbεtεne xa

¹ Nanara, n tan Pɔli Ala maxandima ε tan siya gbεtεne xa, n tan kasorasana Yesu Alaa Muxu Sugandixina fe ra. ² N laxi a ra, ε bata a mε Ala hinanna naxan nagidixi n ma alogo n xa ε mali. ³ Ala bata a wundo feen kolonna makεnεn n xa, alo n bata a fena nde sεbε ε ma kii naxan yi. ⁴ E na n ma sεbenla xaran, n xaxinla naxan sɔtɔxi Alaa Muxu Sugandixina wundo feni, ε na yεε toma nεn. ⁵ Wundo feni ito mi makεnεnxi singe ra muxune xa, koni Ala bata a makεnεn a xera sarijanxine nun nabi sarijanxine xa a Nii Sarijanxin barakani. ⁶ Na wundo feen nan ito ra fa fala siya gbεtεne nun Yahudiyane kεε kedenna sɔtɔma nεn Yesu a fe Xibaru Faɲin barakani. E birin bata findi yama kedenna ra alo fati bende keden. Ala en tuli sa naxan na, e firinna birin na sɔtɔma nεn a Muxu Sugandixin Yesu barakani.

⁷ Ala bata a sεnben nawali, a n ki a hinanni, alogo n xa findi Yesu a walikεεn na naxan a falan Xibaru Faɲin nalima. ⁸ Hali n to xurun muxu sarijanxine birin xa, anu Ala bata a hinanna ragidi n ma, a n xa Alaa Muxu Sugandixina fe Xibaru Faɲin nɔrɔ tilinxin nali siya gbεtεne ma. ⁹ N mɔn xa a makεnεn wundo feni ito rakamalima kii naxan yi. Xabu waxati singene, wundoni

ito yi luxunxi Daala Mangana Ala xɔn ¹⁰ alogo iki kuntigine nun nɔ kanna naxanye bɔxɔn nun koren lan tagini, denkeleya yamaan xa Alaa fe kolonna keɲaan birin yita ne ra. ¹¹ Na birin findixi a habadan fe ragidixin nan na, a naxan nakamalixi en Marigi Yesu Alaa Muxu Sugandixin barakani. ¹² Nayi, en nɔɛ en masoɛ Ala ra nɛn en ma denkeleyani Yesu barakani xaxili ragidini, sike yo mi na. ¹³ Nanara, n na ɛ mafanma, ɛ nama yigitɛɛ n ma tɔrɔne fe ra ɛ tan xa amasɔɔ ɛ binyen nan ne ra.

Yesu bata en xanu kii naxan yi

¹⁴ Na nan a ligaxi, n nan n xinbi sinma n Fafe Ala bun ma ¹⁵ bɔnsɔnna birin xinla fataxi naxan na naxanye kore xɔnna nun bɔxɔ xɔnna ma. ¹⁶ N na a maxandima fa fala a xa tin a binyen nɔrɔni, a ɛ sɔbɛ so sɛnbɛni ɛ muxuyaana feene yi a Nii Sariɲanxin barakani, ¹⁷ alogo Alaa Muxu Sugandixin xa lu ɛ bɔɲɛni denkeleyaan barakani. N na Ala maxandima ɛ xa, ɛ xa sabati, ɛ bitin xanuntenyani alo salenna ¹⁸ alogo ɛ nun yama sariɲanxin birin xa sɛnbɛn sɔɔ ɛ Alaa Muxu Sugandixina xanuntenyaana gboon nun a tilinna nun a tiden famu, ¹⁹ ɛ yi a xanuntenyaana kolon naxan dangu kolonna birin na, alogo ɛ xa dɛfe Alaa fe kamalixin birin na.

²⁰ Nba, sɛnbɛna Ala naxan na, a feen birin liga en xa fata sɛnbɛn na naxan walima en yi, en na naxan maxɔdin hali en nɔɛ en mirɛ naxan ma, mɔn hali dangu en ma miriyane ra pon, ²¹ binyen xa fi na ma denkeleya yamani, e nun Yesu Alaa Muxu Sugandixini, waxatin birin habadan han habadan. Amina!

4

Denkɛɛya yamaan xa lu lanna nin alo fati bɛndɛ kedenna

¹ N tan naxan findixi kasorasaan na Marigina fe ra, n na ε mafanma, Ala bata ε xili naxan liga fe ma, ε sigati kiin xa lan na ma. ² E xa ε yetɛ magodo, ε limaniya feen birin yi, ε yi diɲa. E diɲa ε bode xa xanuntenyani, ³ ε yi kata kiin birin yi alogo Alaa Nii Sariɲanxin lanna naxan fixi ε ma, na xa lu ε tagi, bɔɲɛ xunbenla yi ε tugun ε bode ra. ⁴ Denkɛɛya yamaan luxi nɛn alo fati bɛndɛ kedenna. Alaa Nii Sariɲanxi kedenna na a ra alo ε xilixi yigi kedenna ma kii naxan yi. ⁵ Marigi kedenna na a ra e nun denkɛɛya kedenna e nun marafu kedenna igeni tubi xinla ma. ⁶ Ala kedenna na a ra, muxun birin Fafe naxan seen birin xunna, naxan walima feen birin xɔn, naxan feen birin kui.

⁷ Ala bata kisena nde fi en keden kedenna birin ma alo a Muxu Sugandixina en kixi kiseen sifan naxan na. ⁸ Nanara, Kitabun naxa, “A te kore waxatin naxan yi, a yi siga suxu muxune ra a yii.

A yi kiseene fi adamadiine ma.”*

⁹ Nba, fa fala, “A bata te kore,” na bunna nanse ra? Na bunna nɛɛn fa fala a godɔ nɛn dunuɲa yi bɔxɔn ma. ¹⁰ Naxan godɔ dunuɲa yi, na nan mɔn te kore xɔnna ma pon, alogo a xa feen birin nakamali.

¹¹ A tan nan kiseene yitaxunxi, a yi muxuna ndee findi xɛrane ra, a yi ndee findi nabine ra, a yi ndee findi Xibaru Fajin nali muxune ra, a yi ndee findi yɛɛratine ra, a yi ndee findi karamɔxɔne ra. ¹² A

* 4:8: Yaburin 68.19

en kixi na kii nin alogo muxu sarijanxine birin xa nɔ a wanla ke, alogo a yamaan xa sabati naxan luxi alo Alaa Muxu Sugandixin fati bendena. ¹³ Na ligama nen han en birin yi findi kedenna ra denkeleyani Alaa Dii Xemen kolonni. En findi muxu kamalixine ra alo Alaa Muxu Sugandixin kamalixi kii naxan yi. ¹⁴ Nayi, en mi finde dii jorene ra sɔnɔn, alo foyen nun ige walanna kunkin xalin kii naxan yi, en yi bira xaranne birin fɔxɔ ra, muxune yi en mayenden e kɔtene nun wulene xɔn. ¹⁵ Koni xa en jɔndin fala xanuntenyani, en kɔxɔma nen, en yi findi Alaa Muxu Sugandixin maligane ra feen birin yi, a tan naxan findixi en xunna ra. ¹⁶ A tan nan a ligaxi denkeleya yamaan xa findi fati bendɛ kedenna ra, a muxune yi lu e bode yi alo fati bendɛn yirene to tugunxi e bode ra fasane xɔn. Nayi, xa fatin yirene birin a wanla ke, a gboma nen, a kɔxɔ xanuntenyani.

En muxuya nenen naxan sɔtɔma

¹⁷ Nba, n xa maxadi falani ito ti ε xa Marigin xinli: ε nama fa sigan ti alo denkeleyatarene. E miriyane biraxi fufafu feene nan fɔxɔ ra. ¹⁸ E xaxinle yidimixi. E fe mi Alaa nii rakisina fe yi masɔtɔ e fe kolontareyaan nun e bɔɔɔe xɔdɛxɛyaan xɔn. ¹⁹ E mi fa yagima sɔnɔn. E yi e yetɛ findi haramu fe rabane ra alogo e xa fe xɔsixin sifan birin naba han e lu kunfɛ ayi.

²⁰ Koni ε tan mi Alaa Muxu Sugandixina fe xaranxi na kiini. ²¹ ε bata a fe mɛ, ε yi xaran Yesu gbee jɔndin ma yati. ²² Fa fala ε xa xɛtɛ ε dari fe fonne fɔxɔ ra, e nun ε muxuya fonna naxan luma ε rakunfɛ a ε ratantan. ²³ Koni ε niin nun ε xaxinla

xa findi a nenen na. ²⁴ E mon xa muxuya nenen tongo, Ala muxuya naxan daxi a yete maligan na, tinxinna nun sarijanni.

²⁵ Nanara, e wulen lu, birin yi jondin fala a muxu bodene xa amasoto en findixi gbindi kedenna yirene nan na. ²⁶ Xa e xolo, e nama haken liga. E nama lu xoloxi han soken bira waxatina ²⁷ alogo e nama feren fi Yinna Manga Setana ma. ²⁸ Xa naxan darixi mujan tiye, a xa a lu. A xa wali kendena nde ke, alogo a xa seen soto a yiigelitone maliye naxan na. ²⁹ E nama fala kobi yo ti fo fala fajan tun naxan muxune maliye e hayun naxan ma, alogo na xa findi hinanna ra a rame muxune xa. ³⁰ E nama Alaa Nii Sarijanxin nasunu, Ala naxan findixi taxamasenna ra e yi han a sa fama e xunbadeni loxon naxan yi. ³¹ E ba xonnantenyaa nun boje teen nun xolon nun sonxo sonxon nun muxu mafalan nun jaxuya ma e tagi. ³² E fanna nun kininkinina yita e bode ra. E yi e bode mafelu alo Ala bata e mafelu Alaa Muxu Sugandixin barakani kii naxan yi.

5

E sigan ti kenenni

¹ Nanara, e to findixi Ala xanuntenne nan na, e Ala raliga, ² e sigan ti xanuntenyani alo Alaa Muxu Sugandixina en xanuxi kii naxan yi, a yi a yete fi en ma fe ra, a liga alo saraxa baxina Ala xa, naxan gan xiri rafa a ma.

³ Koni yanga suxun nun fe xosixine nun milan nama lu e ye, e fe yeteen nama fala mumu, alo a lan yama sarijanxini kii naxan yi. ⁴ E mon

nama fe xɔsixine nun xaxilitareya falane nun yagitareya falane ti. Ne mi daxa koni fɔ barika birana. ⁵ Amasɔtɔ ε xa ito kolon yati, fa fala muxun naxan yanga suxun nun fe xɔsixine nun milε feene ligama, na sese mi kεεn sɔtɔma Ala nun a Muxu Sugandixina mangayani. Amasɔtɔ milεn findixi se batun nan na alo suxure kiina.

⁶ Ε nama tin muxu yo xa ε mayenden fala fuune xɔn, amasɔtɔ Alaa xɔlɔn fama fala suxutarene xili ma na fe sifane nan ma fe ra. ⁷ Nanara, ε nama basan ne ra. ⁸ Amasɔtɔ ε tan fan yi luxi nεn alo dimina koni iki ε bata lu alo kεnenna Marigin barakani. Nayi, ε sigan ti alo kεnenna muxune. ⁹ Amasɔtɔ fe fajin sifan birin nun tinxinyaan nun jɔndin fama kεnenna nan xɔn. ¹⁰ Ε feene fεsεfεsε ε Marigin nafan feen kolon. ¹¹ Ε fefe nun dimin kewanla fe fuune nama malan, koni fɔ ε xa e ramini kεnenna nin. ¹² Amasɔtɔ muxune feen naxanye ligama wundoni, hali ne falan gbansanna mayagi. ¹³ Koni kεnenna na sɔnna naxan birinye makεnεn, ne yigbεma nεn. ¹⁴ Amasɔtɔ naxan birin na yigbε, na bata lu kεnenni. A falaxi na nan ma, a naxa,

“Ε tan naxanye xima, ε xulun,

ε keli faxa muxune tagi,

nayi Alaa Muxu Sugandixina ε luma nεn kεnenni.”

¹⁵ Nayi, ε a liga ε yeren ma ε sigati kiini, ε nama lu alo fe kolontarene, koni alo fe kolonne. ¹⁶ Ε fεrεn fen waxatine ma, amasɔtɔ waxatini itoe mi fan. ¹⁷ Nanara, ε nama findi xaxilitarene ra, koni ε kata Marigin sagoon kolon feen na.

¹⁸ Ε nama lugo dɔlɔn na, amasɔtɔ xurutareyaan nan na ra, koni ε lugo Alaa Nii Sariɲanxin na.

¹⁹ Nba, ε falan ti ε bode xa Yaburi falane nun betine nun Ala tantun sigi sarijanxine yi, ε betin ba Marigin xa, ε yi a tantun ε bəɲen birin na! ²⁰ Ε barikan bira Fafe Ala xa seen birin ma fe yi waxatin birin en Marigi Yesu Alaa Muxu Sugandixin xinli.

Naxanle nun e xεmεne fe

²¹ Ε xuru ε bode ma Alaa Muxu Sugandixin yeεragaxuni. ²² Naxanle, ε xuru ε xεmεne ma alo ε a ligama Marigin xa kii naxan yi. ²³ Amasəɔ xεmεn nan naxanla xunna ra, alo Alaa Muxu Sugandixin denkeleya yamaan xunna ra kii naxan yi, naxan luxi alo a fati bendena, a naxan nakisixi. ²⁴ Naxanle lanma nen e yi xuru e xεmεne ma feen birin yi alo denkeleya yamaan xuruxi Alaa Muxu Sugandixin ma kii naxan yi.

²⁵ Xεmεne, ε fan xa ε naxanle xanu alo Alaa Muxu Sugandixin bata denkeleya yamaan xanu kii naxan yi, a yi a yete fi e fe ra, ²⁶ alogo a xa e rasarijan, a yi e rafixa igen nun fala xuiin xən,* ²⁷ alogo a xa e ti a yetagi yama nərəxin na, alo ləxə yo mi dugin naxan na, a mi yiɲərən mənxi, fe yo mi a ra koni yama sarijanxin na a ra fetareyani. ²⁸ Xεmεne lan e xa e naxanle xanu na kii nin alo e yete gbindina. Xεmεn naxan a naxanla xanuma, na bata a yete xanu. ²⁹ Muxu yo munma a yete fati benden naxaxu singen. Koni a a degema nen ki fani, a yi a masuxu alo Alaa Muxu Sugandixin denkeleya yamaan masuxuma kii naxan yi ³⁰ amasəɔ a fati benden yirene nan

* **5:26:** A muxune rasarijanma igeni, a e rafu e tubi xinla ma. A mato Tito 3.5 kui. A mən muxune rasarijanma Yesu nun a fala xuiin xən. A mato Yoni 1.1 nun 15.3 kui.

en tan na. ³¹ Kitabun naxa, “Nanara, xεμενα a nga nun a fafe bejinma, a yi a maso a naxanla ra, e findi fati bεndε kedenna ra.”† ³² Wundo gbeen nan ito ra, koni n na Alaa Muxu Sugandixin nun denkeleya yamaan nan ma fe falama. ³³ Koni ε fan birin xa ε naxanla xanu alo ε yetεna, naxanla fan yi a xεmen binya.

6

Diine nun e sɔtɔ muxune fe

¹ Diine, ε ε sɔtɔ muxune fala xuiin suxu Marigina fe ra, amasɔtɔ na nan tinxin. ² Yamari singen nan ito ra tuli saan saxi naxan fari, a naxa, “I baba nun i nga binya ³ alogo i xa herin nun siimaya xunkuyen sɔtɔ dunuɲa yi.”*

⁴ Dii fafane, ε nama ε diine raxɔɔ. Koni ε e xuru, ε yi e maxadi Marigina kiraan xɔn.

Konyine nun e kanne fe

⁵ Konyine, ε kanne fala xuiin suxu naxanye ε xun na dunuɲa yi, ε yi e binya, ε gaxu e yeε ra. Ε e sagoon liga ε bɔɲε faɲin na alo ε a ligama Alaa Muxu Sugandixin xa kii naxan yi. ⁶ Ε nama a liga e ye xɔnna gbansan xan yi, alogo ε xa rafan e ma, koni alo Alaa Muxu Sugandixin yetεna konyine, ε Ala sagoon liga ε bɔɲεn birin na. ⁷ Ε wali e xa ɲenige faɲini, alo ε walima Marigin nan xa, muxune mi a ra. ⁸ Bayo ε a kolon fa fala Marigin muxun birin saranma nεn a wali faɲin na, xa a findi konyin na hanma xɔrɔna.

† **5:31:** Dunuɲa Fɔlɔn 2.24 * **6:3:** A mato Xɔrɔyaan 20.12 nun Sariyane 5.16 kui.

⁹ Konyi kanne, ε fan xa a liga ε konyine xa na kiini. Ε nama ε kɔnkɔ e ma. Ε xa a kolon, a ε nun ε konyine birin kari keden peen sa ariyanna yi, naxan mi muxune rafisama a bode xa.

Alaa yengε so seene

¹⁰ Falani soxin naxan na, ε sɔbε so Marigina fe yi a senben barakaxini. ¹¹ Ε Alaa yengε so seene birin tongo alogo ε xa nɔ tiyε Yinna Manga Setanaa kɔtene birin yeε ra. ¹² Amasɔtɔ en mi adamadiine xan yengεma, koni kuntigine nun nɔ kanne nun senbε kanna naxanye dunuɲa yidimixini ito xun na, e nun yinna ɲaxin naxanye koren nun bɔxɔn lan tagini. ¹³ Nanara, iki ε xa Alaa yengε so seene birin tongo alogo waxati ɲaxin na a li, ε xa nɔ tiyε na yaxune yeε ra, ε yi nɔɔn ti feen birin yi, ε yi lu ε funfuni ken!

¹⁴ Nanara, ε xa ti ken! Nɔndin yi findi ε tagi xidin na, tinxinyaan yi findi ε kanke ye masansanna ra. ¹⁵ Ε mayitɔnna nun ε wεkilεn xa lu alo ε sankidina ε sanni Yesu a fe Xibaru Fajin nalideni naxan bɔɲε xunbenla fima. ¹⁶ Ε denkeleyaan xa lu ε yi alo ε ye masansan wure lefana ε yii ε Fe ɲaxin Kanna xalimakuli radεgεxine birin natuun naxan na. ¹⁷ Ε xa kisi feen nasuxu alo xunna makantan wure kɔmɔtina, ε Alaa falan lu ε yii Alaa Nii Sariɲanxina silanfanna ra.† ¹⁸ Ε Ala maxandi waxatin birin Alaa Nii Sariɲanxin barakani Ala maxandin sifan birin yi. Ε lu ε yeε ra yi na ma, ε tunnafan Ala maxandin ma yama sariɲanxin birin ma fe ra waxatin birin. ¹⁹ Ε Ala maxandi n fan xa, alogo n na keli fala tideni waxatin naxan yi, Ala xa falan

† **6:17:** Silanfanna: Sofane yengεso dεgεmana.

so n yii, n yi n wεkile Xibaru Fajin wundo feen makεnεndeni yamaan xa, ²⁰ n findixi xεraan na naxan ma fe ra hali n to xidixi yɔlɔnxɔnna ra iki. E Ala maxandi, alogo n xa n wεkile falan tideni alo n daxa kii naxan yi.

Xɔntɔn dɔnxεne

²¹ En nafan ngaxakedenna nun en walikε bode tɔgɔndiyaxin Tikiko naxan walima Marigin xa, na n ma fe birin yεbama nεn ε xa, alogo ε fan xa n ma fe xibarune kolon e nun n feen naxanye ligama.

²² N na a rasigama ε ma na nan ma alogo ε xa nxɔ fe kolon, a yi ε ralimaniya.

²³ Fafe Ala nun Marigi Yesu a Muxu Sugandixin xa bɔɔε xunbenla nun xanuntenyaan nun dεnkεleyaan fi en ngaxakedenne birin ma.

²⁴ Naxanye xanuntenyaan mi janma en Marigi Yesu Alaa Muxu Sugandixin xa, Ala xa hinan ne ra.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012
Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unported disponible en ligne
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**
copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78